

KONINKLIJKE ZUID-NEDERLANDSE MAATSCHAPPIJ
Lentevergadering 2014
Zaterdag 22 maart 2014

Abstract Eline Zenner (KU Leuven)
Sectie Taalkunde

Individuele variatie en in situ identiteitsmarkering. Tussentaal in Expeditie Robinson.

De laatste decennia vond zowel binnen de sociolinguïstiek als binnen de Cognitieve Linguïstiek een verschuiving plaats richting idiolecten, individuele verschillen en intra-spreker variatie (bv. Hernández-Campoy & Cutillas-Espinosa 2013; Barlow 2013). Met deze paper willen we aan deze nieuwe trend bijdragen, door een bottom-up analyse uit te voeren van het taalgebruik van twaalf deelnemers aan de reality TV show "Expeditie Robinson". Op basis van manuele transcripties van drie seizoenen van het programma (35 uur opnames), bouwen we kwantitatieve profielen die per spreker het gebruik monitoren van twee tussentaalkenmerken. Het eerste kenmerk, t-deletie, bevindt zich onder het niveau van talig bewustzijn (bv. *nie(t)*), het tweede betreft het gebruik van het persoonlijk voornaamwoord *gij* in plaats van *jij* en bevindt zich hoger op de schaal van bewustzijn. Op basis van de sprekersprofielen kunnen we nagaan in welke mate de verschillende sprekers hun taalgebruik (in meerdere of mindere mate) aanpassen aan de discursieve situatie waarin ze zich bevinden. Meer specifiek richten we ons op registerverschillen (formele tegenover informele contexten) en verschillen in groepssamenstellingen (waarbij we de impact nagaan van de aan- of afwezigheid van Nederlandse deelnemers).

Inferentiële statistische analyses van de individuele sprekersprofielen laten duidelijke verschillen zien tussen de twee talige markers. We vinden de meest opmerkelijke verschillen tussen de participanten voor groepsaccommodatie in het gebruik van het pronomen *gij*, gaande van geen aanpassing (bv. Meredith, die 84% *gij* gebruikt in dialogen zonder Nederlandse deelnemers en 85.7% in dialogen met Nederlanders) tot nagenoeg volledige accommodatie (bv. Geert, die een daling laat zien van 94.1% *gij* in homogene dialogen naar slechts 22.2% *gij* in heterogene conversaties). Interessant genoeg kunnen we deze verschillen in accommodatie koppelen aan de mate waarin de deelnemers zich inlaten met strategisch plannen en sluwe afspraken tijdens het spel: hoe meer strategisch de speler, hoe meer hij of zij zal accommoderen naar de Nederlanders toe. Via deze resultaten kan deze paper aantonen hoe een combinatie van bottom-up analyses van individueel taalgebruik, kwantitatieve statistische technieken en kwalitatieve analyses van corpusextracten kunnen onthullen hoe taalgebruikers taalkundige features inzetten om (bewust) hun *in situ* identiteit te kleuren.